

Motion till riksdagen 2022/23:123

av Anna Vikström (S)

Fler åtgärder för bättre folkbokföring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler åtgärder för att genom samverkan och kontroll stärka kvaliteten i folkbokföringen i syfte att motverka missbruk av folkbokföringsuppgifter i välfärdsbrottslighet, organiserad brottslighet och för att utnyttja välfärdssamhället och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är av stor vikt ur ett samhällsperspektiv att stärka kontrollen och kvaliteten i folkbokföringsverksamheten. Det är en prioriterad fråga att bryta segregationen, bekämpa brottsligheten och ta tillbaka kontrollen över välfärden. Det är en central del att det är ordning och reda i våra register då fel får spridningseffekter i hela samhället och kan användas för att utnyttja välfärdssamhället till välfärdsbrottslighet och användas av organiserad brottslighet. Det är helt oacceptabelt – register ska inte användas för att upprätthålla ett skuggsamhälle.

Den tidigare S-regeringen har redan vidtagit ett flertal åtgärder för att stärka kontrollen och kvaliteten i folkbokföringsverksamheten. Skatteverket har fått ett ökat anslag och möjlighet att kontrollera bosättning, ett återinförande av folkbokföringsbrott har verkställts, flera sekretessbrytande bestämmelser för att förbättra informationsutbytet har införts, liksom att myndigheter ska underrätta Skatteverket om fel i folkbokföringen. Vidare har S-regeringen infört en lag om personlig inställelse och användning av biometriska metoder för att stärka kontrollen av en persons identitet vid inflyttning till Sverige samt två lagar om samordningsnummer. Under 2021 anmäldes över 4 000 personer i Sverige för folkbokföringsbrott, vilket är en tredubbling på två år. Vid årsskiftet 21/22 kunde Skatteverket genom en lagändring om samordningsnummer vilandeförklara över 700 000 nummer.

S-regeringen gav också Skatteverket i uppdrag att komma åt felaktig folkbokföring kopplad till organiserad brottslighet. Ett projekt bedrevs med elva andra myndigheter och ett antal frivilliga kommuner. Skatteverket utförde också på uppdrag av S-regeringen

ett pilotprojekt i samverkan med åtta kommuner. Fokus i projektet var felaktig folkbokföring kopplad till bland annat falsk trångboddhet, skenskrivningar och olovlig andrahandsuthyrning. Dessa båda projekt ledde till ett stort antal utredningar, varav många resulterade i polisanmälningar.

I ett av uppdragen till Skatteverket ingick också att i samverkan med frivilliga kommuner hitta nya metoder för att motverka felaktig folkbokföring. Många exempel beskrevs och i rapporten finns rekommendationer om flera olika åtgärder som skapar bättre förutsättningar i detta arbete. Några av förslagen beskrivs nedan:

Folkbokföringen skulle kunna ges möjligheten att förelägga en juridisk person, näringsidkare eller person att lämna sådana uppgifter som behövs för kontroll och komplettering av uppgifter i folkbokföringsdatabasen, så kallat tredjemansföreläggande.

Ett förtydligande behövs när det gäller utbetalningar i välfärdssystemen, då Skatteverket i normalfallet inte kan anmäla en misstänkt felaktig utbetalning som möjliggjorts genom en annan persons felaktiga folkbokföring, något som kommuner upplever som frustrerande.

Ett offentligt ägarregister över bostadsrätter kan ge Skatteverkets folkbokföringsverksamhet möjlighet att tillsammans med de uppgifter som finns i folkbokföringsdatabasen välja ut ärenden för folkbokföringskontroll, då det finns personer som äger en bostadsrätt men väljer att behålla sin hyresrätt och fortsatt vara folkbokförd på den och hyra ut olovligen.

Medhjälp till folkbokföringsbrott borde vara ett fristående brott med särskild straffbestämmelse i folkbokföringslagen.

Det är sammantaget viktigt att gå vidare med att skapa bättre förutsättningar för att utveckla samverkan mellan kommuner, folkbokföringsverksamheten och andra myndigheter i syfte att åstadkomma ordning och reda i folkbokföringen.

Anna Vikström (S)